

Scenariusz zajęć

3. Jak komunikować swoje potrzeby?

Scenariusz do wykorzystania podczas zajęć grupowych w ramach programu przygotowawczego jako strategii wspomagania adaptacji przedszkolnej. Grupą docelową są dzieci w procesie adaptacji w wieku 2,5–3 lat, a pośrednio także rodzice przygotowujący się do regularnego uczęszczania dzieci do przedszkola. Ze względu na obecność rodziców grupa nie powinna być większa niż 12 dzieci z rodzicami (24 osoby). Czas trwania pełnego spotkania to 60 min z podziałem na 4 części, w tym zaaranżowane zajęcia grupowe stanowią 20 min (2 część).

Temat: Warto pytać i rozmawiać

Cele zajęć

1. Zapoznanie dzieci z zasadami komunikowania się w przedszkolu.

Oswajanie się dzieci z zasadami panującymi w placówce.

2. Zapoznanie dzieci z funkcją i rozmieszczeniem wyposażenia przedszkolnego.

Budowanie poczucia bezpieczeństwa poprzez zapoznanie się z otoczeniem i poznanie reguł komunikacji z nauczycielem oraz rówieśnikami.

3. Integracja i budowanie więzi z nauczycielem.

Zwracanie uwagi na funkcję nauczyciela, budowanie wobec niego zaufania u dzieci i zachęcanie do proszenia o pomoc oraz komunikacji.

Materiały

1. Nośnik (CD lub pendrive) z nagraniem piosenki powitalnej oraz głośnik lub odtwarzacz.
2. Wydrukowane i zalaminowane zdjęcia pomieszczeń i przedmiotów znajdujących się w przedszkolu.

3. Taśma rzepowa samoprzylepna.
4. Pacynka.
5. Wierszyk *Witające się rączki* (Załącznik 1).

Proponowany schemat spotkania

Przygotowanie do zajęć

Obejmuje zabawy swobodne z udziałem rodziców, polegające na spontanicznej eksploracji sali przedszkolnej, co ułatwia przyzwyczajenie się do nowego miejsca i akceptację otoczenia. Nauczycielka odpowiada na pytania i inicjuje kontakt wzrokowy oraz werbalny, zaprasza dzieci do swobodnej zabawy.

Zajęcia właściwe

1. Powitanie z piosenką

Nauczycielka zaczyna śpiewać piosenkę powitalną, którą zaprasza dzieci na dywan, dając znać o rozpoczęciu zajęć.

Wskazówki metodyczne

Należy wykorzystać tę samą piosenkę, którą dzieci słyszały na powitanie podczas poprzednich zajęć.

2. Przedszkolni detektywi

Dzieci siadają w kole z nauczycielką, która ma ze sobą zdjęcia prezentujące pomieszczenia oraz przyrządy i rzeczy znajdujące się w przedszkolu. Najpierw pokazuje dzieciom zdjęcia pomieszczeń, omawia z dziećmi ich funkcję i gdzie się znajdują. Następnie kolejno pokazuje zdjęcia przedmiotów i pyta: „Co to za

przedmiot? Do czego służy? W jakim pomieszczeniu go znajdziemy?”. Po omówieniu zdjęć rzeczy łączy je ze zdjęciami pomieszczeń i kładzie obok na dywanie.

Wskazówki metodyczne

Do poprowadzenia tej zabawy należy wykorzystać zdjęcia rzeczywistych przedmiotów w przedszkolu, które można w nim znaleźć. To dużo lepsze rozwiązanie niż szukanie obrazków w internecie lub gotowych symboli. Na tym etapie rozwojowym należy zadbać o to, aby obrazki lub symbole były dla dzieci zrozumiałe, konkretne, nie za bardzo abstrakcyjne. Realne i samodzielnie zrobione zdjęcia będą odnosiły się do aktualnych doświadczeń dzieci w poznawaniu otoczenia przedszkola.

Ważne, aby na zdjęciach znalazły się takie pomieszczenia, jak: szatnia, łazienka, sala przedszkolna, plac zabaw/ogród.

Natomiast przedmioty, które powinny być na zdjęciach, to: umywalka, sedes, kurtka dziecięca, buty dziecięce, bluzka i spodnie dziecięce, szafka w szatni, szczoteczka do zębów, książeczka, puzzle, miś pluszowy, klocki, chusteczki higieniczne, papier toaletowy, dozownik mydła, szczotka zmiotka, kubek, sztucce, stolik, kredki.

3. Sprytny plan

Nauczycielka wybiera z poprzedniego zadania przedmioty i rozkłada je na dywanie w miejscu widocznym dla wszystkich dzieci. Następnie przyczepia do każdego zdjęcia kawałek taśmy samoprzylepnej z rzepem, a drugą część taśmy w całości przykleja na ścianę w sali przedszkolnej. Nauczycielka pyta dzieci:

- „Co jest potrzebne, gdy komuś chce się pić?”

- „Co jest potrzebne, gdy ktoś chce jeść?”
- „Z czego skorzystacie, gdy chce wam się siusiu?”
- „Z czego skorzystacie, gdy będziecie mieć brudne ręczki lub buzię?”
- „Z czego skorzystamy po posiłku, żeby mieć czyste zęby?”
- „Do czego możemy się przytulić, gdy jest nam smutno?”
- „Co jest potrzebne, gdy mamy katar?”
- „Czym możemy się bawić, gdy nie ma zajęć?”
- „Co jest potrzebne, gdy wylejemy na siebie zupkę lub nie zdążymy na czas do toalety?”

Wszystkie wymieniane przez dzieci zdjęcia z przedmiotami nauczycielka przykleja, adekwatnie do zadawanych pytań, do taśmy rzepowej na wysokości dzieci.

Następnie informuje, że te obrazki tutaj zostaną. Zaznacza, że jeśli kiedyś dzieci będą potrzebowały którejś z rzeczy z obrazków, ale nie będą wiedziały, gdzie ona się znajduje albo czy mogą po nią iść, albo jak to się nazywa, to mogą podejść do taśmy, zerwać obrazek i przyjść z nim do nauczycielki. Obrazek będzie wówczas stanowił punkt wyjścia do komunikacji o potrzebie lub problemie.

4. Zabawa edukacyjna „Rozmowa z pacynką”

Nauczycielka wyciąga pacynkę „jako gościa zajęć” i opowiada dzieciom, że pacynka chciałaby chodzić do przedszkola, ale nie wie, jak się w nim zachowywać. Pyta dzieci, czy jej pomogą. Następnie poprzez rozmowę kierowaną z wykorzystaniem pacynki zadaje dzieciom pytania problemowe do rozwiązania. Dzieci odpowiadają na pytania zagubionej pacynki, np.:

- „Do kogo mogę iść, jakby było mi kiedyś smutno?”
- „Kogo mogę poprosić o pomoc, jak nie będę sięgać po zabawkę?”
- „Gdzie poszukać papieru, jeśli będę potrzebować skorzystać z toalety?”
- „Czy mogę zabrać zabawkę do przedszkola?”
- „Do kogo mogę się przytulić w przedszkolu?”
- „Kogo mogę zapytać, gdy nie będę wiedziała, gdzie mam iść na zajęcia z rytmiki?”
- „Kogo mogę zapytać, kiedy wróci mama?”

- „Komu mogę zgłosić, gdy będę miała mokrą bluzeczkę i spodenki?”

Wskazówki metodyczne

Warto formułować takie pytania do grupy, aby eksponować funkcję pomocniczą, doradczą i opiekuńczą nauczyciela. Ważne, by przybliżyć dzieciom jego rolę i zaprezentować go jako osobę bezpieczną i otwartą na komunikację.

5. Zabawa muzyczno-ruchowa

Nauczycielka prosi dzieci, aby wstały i na podłodze (w rozsypce) układa szarfy w kółka. Informuje nowych przedszkolaków, że za chwilę włączy muzykę, a zadaniem dzieci jest chodzić po podłodze i omijać szarfy/kółka, ale jeśli usłyszą, że muzyka przestała grać, muszą szybko wejść do wolnego kółka/szarfy. Sekwencja powtarzana jest przez nauczycielkę kilkakrotnie.

Wskazówki metodyczne

Pełna dowolność wyboru piosenek przez nauczyciela. Szarf (kółek) powinno być tyle samo co dzieci.

6. Podziękowania za zajęcia i zaproszenie piosenką do łazienki

Nauczycielka zaprasza wszystkie dzieci do siebie, dziękuje za udział i wspólną zabawę. Następnie śpiewa lub włącza wybraną piosenkę wdrażającą do czynności samoobsługowych.

Wskazówki metodyczne

W celu utrzymania powtarzalności, tworzenia rytuałów oraz nauki treści piosenki dobrze byłoby wykorzystać tę samą piosenkę, co podczas poprzedniego spotkania.

Zakończenie

1. **Czynności samoobsługowe** (mycie rąk w łazience) oraz **wspólny posiłek**

Wdrażanie do samodzielności i wspólnego spożywania jedzenia w przedszkolu. Jest to niewielki, symboliczny poczęstunek, np. jabłko, chrupki kukurydziane, wafle ryżowe.

2. **Zabawy swobodne**

Aktywny udział nauczycielki w zabawach dowolnych dzieci przy jednoczesnym wycofaniu się rodziców do poziomu obserwatora.

3. **Pożegnanie**

Nauczycielka dzwoni dzwoneczkiem, skupiając na sobie uwagę dzieci i rodziców. Informuje grupę, że nadszedł czas zakończenia spotkania i zaprasza na kolejne. Następnie prosi dzieci, aby naszykowały dłonie, by wspólnie pokazywać gesty, słuchając wierszyka *Witające się rączki* (Załącznik 1). Po zakończeniu wierszyka nauczycielka macha w geście pożegnania do każdego dziecka.

Załącznik 1

Wierszyk *Witające się rączki*

Dwie rączki się spotkały, więc się przywitały, (podajemy sobie dłonie w uścisku)
Najpierw zaklaskały, (klaszczemy)
Później się pogłaskały. (głaszczemy jedną dłonią drugą dłoń)
Jak się przywitały,
No to pogadały. (zginamy dłonie kciuk – reszta palców)
Gdy się pogłaskały,
To się żegnać zaczynały.
Znowu zaklaskały, (klaszczemy w dłonie)
Znów się pogłaskały. (głaszczemy jedną dłonią drugą dłoń)
Mocno się ściskały, (podajemy sobie dłonie w uścisku)
A na koniec pomachały. (machamy do dzieci, mówiąc: „Pa, pa!”)

Źródło: *Zabawy paluszkowe* (s. 9), K. Sąsiadek, 2005, Media Rodzina.

Bibliografia

Sąsiadek, K. (2005). *Zabawy paluszkowe* (s. 9). Media Rodzina.